
ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM

---

www.ensonvaaz.com.tr

06 EYLÜL 2024

Talip SAÇMAÖZÜ

Çankaya Müftülüğü Şube Müdürü

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ , بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ
الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

“Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı alaktan yaratmıştır. Oku! Kalemle yazmayı öğreten, böylece insana bilmediğini bildiren Rabbin sonsuz kerem sahibidir.” Alak 1-5

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

اللَّهُمَّ انْفَعْنِي بِمَا عَلَّمْتَنِي وَعَلِّمْنِي مَا يَنْفَعُنِي وَزِدْنِي عِلْمًا

“Allah’ım! Bana öğrettiklerinle beni faydalandır. Bana fayda verecek ilmi bana öğret ve ilmimi artır.” Tirmizî, Deavât 128.

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

Aziz ve Muhterem Müslümanlar!

İlim, insanlığa her alanda rehberlik eden çok değerli bir hazinedir. Zira insan, kendini ilimle bilir. Rabbini ilimle tanır. Allah'ın mesajlarını ilimle anlar. Varlığın gaye ve hikmetini ilimle kavrar. Nefsini ilimle terbiye eder. Hakkı, adaleti, ahlakı, fazileti ve doğruyu ilimle öğrenir. Yaratıcısına karşı sorumluluklarını ve kulluk görevlerini ilimle yerine getirir. (Hutbe-2022)

İlmin asıl sahibi Yüce Allah'tır. Allah Teâlâ, insanı yaratmış, ona bilmediklerini öğretmiştir. İlim tahsil etmenin amacı da Cenâb-ı Hakk'ı tanımak, rızasını kazanmak ve insanlığa faydalı olmaktır. (Hutbe-2022)

Resûl-i Ekrem (s.a.s) şöyle buyurmuştur: **“Kuşkusuz âlimler peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler miras olarak ne altın ne de gümüş bırakmışlardır; onların bıraktıkları yegâne miras ilimdir.”** (Tirmizî, İlim, 19.)

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ اِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ
الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

“Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı alaktan yaratmıştır. Oku! Kalemle yazmayı öğreten, böylece insana bilmediğini bildiren Rabbin sonsuz kerem sahibidir.” Alak 1-5

İbn Kesir Tefsirinde bu ayetlerle ilgili olarak şöyle diyor: “Kur’an-ı Kerim’den ilk nazil olan bu mübarek âyetlerdir. Bunlar, Allah’ın biz kullarına ilk rahmeti ve ihsan ettiği ilk nimetidir

İlk inen âyetler “Oku” diye başlıyor, Allah’ın biz kullarına ilk emridir bu. Âyet-i Kerime’de okuma emredilirken neyin okunacağı belirtilmemiştir. Kişinin kendisi, içinde yaşadığı toplum, hatta insanlık için yararlı olacak bütün ilimlerin okunup öğrenilmesi bu emrin kapsamı içindedir. Ayrıca okumaya başlarken, Allah’ın adını anarak O’ndan yardım dileyerek başlanması emrediliyor. Besmele, her işimizin başında bir anahtar görevi görür. “Bismillâhi’r-Rahmani’r-Rahim” demeden, Allah’ın adını anmadan başlanılan her hangi bir işde başarıya erişilemeyeceği Peygamberimiz tarafından bildirilmiştir. Okuyup öğrenmek gibi önemli bir işe başlarken Allah’ın adını anarak başlamamız özel olarak emrediliyor. **(Lütfi Şentürk-İlim Payelerin En Üstünüdür)**

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED’İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

Âyette Hz. *Peygamber* 'e emredilen okumanın konusu belirtilmemiştir; çünkü başta kendisine indirilen vahiy ve kozmik evrendeki âyetler olmak üzere, okunması yani üzerinde inceleme yapıp zihin yorarak hakkında bilgi edinilmesi, ders ve ibret alınması, iyi ve faydalı sonuçlar üretilmesi gereken her şeyi tanınması, hakikatini anlayıp kavraması istenmektedir. Kuşku yok ki en başta yaratana tanımak, dinin de ilmin de temel gayesidir. Bu sebeple “*Yaratan rabbinin adıyla oku!*” buyurularak Hz. *Peygamber* 'in okuma faaliyetine veya herhangi bir işe, başka varlıkların adıyla değil, yaratan rabbinin adıyla başlaması ve O'ndan yardım istemesi emredilmiştir. Âyete “*Yaratan rabbinin adına oku!*” şeklinde de mâna verilebilir. Sonuçta okumanın (veya herhangi bir faaliyetin) Allah'ın adıyla, Allah için ve Allah adına yapılması emredilmiştir. Âyette “*Yaratan rabbinin adıyla oku!*” buyurularak özellikle yaratma sıfatına vurgu yapılmıştır. Çünkü hem insandaki okuma yeteneği ve imkânını hem de onun okuduğu, incelediği, anlamaya ve kavramaya çalıştığı objeleri, nesnelere yaratan Allah'tır. İnsan, bilgi edinme sürecinde Allah'ın verdiği imkân ve yetenekleri kullanmakta, O'nun yarattığı şartlarda ve onun yarattığı varlıklar üzerinde inceleme ve araştırmalar yapmaktadır. Durum böyle iken, yani O'nun yarattığı yeteneklerle O'nun yarattığı varlık âlemini incelerken, bütün bu lütufları görmezlikten gelerek Allah'a şükretmemek, O'nu tanımamak, üstelik bunu bilim adına yapmak büyük bir nankörlüktür. (Kur'an Yolu Tefsiri)

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

Derin bir tefekkürle anlaşılmaya çalışıldığında Cenâb-ı Hakk'ın “Oku!” emrinin şümûlünün son derece geniş olduğu görülür:

“Oku! Allah adıyla oku! Yaratan Rabbinin adıyla oku! İnsanı bir damlacık sudan, rahme tutunan yapışkan bir maddeden yaratan, fakat ona her şeyi okumak, aydınlatmak, anlamak ve anladığını yaşayıp yaşatmak imkânını veren yüce Rabbin adıyla oku! İnsana okumak nimetini ihsân ile en büyük lutfu gösteren Allah'ın adıyla oku! Allah'ın adıyla okunabilecek her şeyi oku! Allah'ın kitâbını oku! Allah'ın âyetlerini oku! Kâinat kitâbını oku! Doğru yolu bulmak ve sapıklıktan uzaklaşmak için oku! İmanını kemâle erdirmek için oku! Öğrenmek için oku! Rabbine yaklaşmak için oku! Sebeplere bakarak o sebepleri yaratanı oku! Esere bakarak ilâhî müessiri oku! Sanata bakarak gerçek sanatkârı oku! Kudret kaleminin bu âleme çizdiği her satırı oku! İnsana bilmediğini öğreten Allah'ın adıyla oku!”

Bu izahtan da anlaşıldığı üzere “oku” emri, sadece zâhir anlamda bir okuma emri değildir. Esasen kalbin, mânevî terbiye, tezkiye ve tasfiye netîcesinde kitap ve hikmetin mâna ve işaretlerini alıcı hâle gelmesidir. Bununla, tecellîlerin yansıma mahalli olan kalple her şeyi okuyabilmek kastedilmektedir. Yâni kâinatın bir kitap hâline gelmesi, kalbin kâinat sayfalarını çevirip hikmetleri ve ilâhî sırları okuyabilmesidir. Hâsılı insanın kâinatı, kendini, Kur'ân-ı Kerîm'i okuması, anlaması ve yaşamasıdır.

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

“Yaratan Rabbinin ismiyle oku!” buyrulmasında pek çok hikmet vardır. Birinci hikmet “ünsiyet”tir. Çünkü isim müsemmâyı çeker. İnsan sevdiğini anar, sevmediğini ise kahren anar. İsimle ünsiyet, kişiyi müsemmâ ile ünsiyete götürür. Allah’ın ismini zikir zamanla insanı Allah’a yaklaştırır. Çünkü dille zikir insanı yavaş yavaş kalple zikre alıştıır. Bu hâl, neticede insanı lâıykına muhabbet, müstehakkına nefrete götürür. Ayrıca bu âyet, okumaya Allah adıyla başlamayı emir buyurmakla Kur’ân-ı Kerîm okumaya بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ (Bismillahirrahmanirrahim) diyerek başlamanın önemine işaret etmiş olmaktadır. Nitekim Peygamberimiz (s.a.s.), besmelenin, yapılması günah olmayan her bir işin başında okunmasının bereket getireceğini beyân etmiş ve: “Besmele ile başlanmayan her iş bereketsiz olmaya mahkumdur” buyurmuştur. (Ali el-Mütteki, Kenzu’l-Ummâl, I, 555, no: 2491)

Her şeyin yaratıcısı olan Cenâb-ı Hak, ilk mesajlarında “okuma”nın hemen peşinden esas okunması gereken şeylerden birine işaret etmek üzere insanın yaratılışına dikkat çekiyor, onu bir “alak”tan yarattığını beyân ediyor. İnsana kendi zatını yine insanın yaratılışını örnek vererek tanıtıyor: **(Ömer Çelik Tefsiri)**

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED’İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

Değerli Müminler!

عَنْ قَيْسِ بْنِ كَثِيرٍ قَالَ: قَدِمَ رَجُلٌ مِنَ الْمَدِينَةِ عَلَى أَبِي الدَّرْدَاءِ وَهُوَ بِدِمَشْقَ فَقَالَ: مَا أَقْدَمَكَ يَا أَخِي؟ فَقَالَ: حَدِيثٌ بَلَغَنِي أَنَّكَ تُحَدِّثُهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ) ... قَالَ: فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ) يَقُولُ: "مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَبْتَغِي فِيهِ عِلْمًا سَلَكَ اللَّهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَتَّعِبُكَ لِنَتَّعِجُ أَجْنَحَتَهَا رِضًا لِبَطَالِبِ الْعِلْمِ وَإِنَّ الْعَالِمَ لَيْسْتَغْفِرُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ حَتَّى الْحِيَتَانِ فِي الْمَاءِ وَفَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الْقَمَرِ عَلَى سَائِرِ الْكَوَاكِبِ إِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ إِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُوْرَثُوا دِينَارًا وَلَا دِرْهَمًا إِنَّمَا وَرَثُوا الْعِلْمَ فَمَنْ أَخَذَ بِهِ فَقَدْ أَخَذَ بِحِطِّ وَافِرٍ.

Kays b. Kesîr anlatıyor: Medine"den bir adam Dımaşk"ta bulunan Ebu"d-Derdâ"nın yanına geldi. Ebu"d-Derdâ ona, "Kardeşim, seni buraya getiren nedir?" diye sordu. Adam, "Senin Resûlullah"tan (sav) naklettiğini öğrendiğim bir hadis." cevabını verdi... Bunun üzerine Ebu"d-Derdâ dedi ki, "Resûlullah"ı (sav) şöyle derken işittim: "Kim ilim için yola çıkarsa Allah ona cennete giden yolu kolaylaştırır. Melekler, hoşnutluklarından dolayı ilim talebesine kanatlarını serer. Sudaki balıklara varıncaya kadar yer ve gök ehli âlim kişinin bağışlanması için Allah"a yakarır. Âlimin, âbide (ibadet edene) üstünlüğü, (parlaklık, görünürlük ve güzellik bakımından) ayın diğer yıldızlara olan üstünlüğü gibidir. Kuşkusuz âlimler peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler miras olarak ne altın ne de gümüş bırakmışlardır; onların bıraktıkları yegâne miras ilimdir. Dolayısıyla kim onu alırsa büyük bir pay almış olur." (T2682 Tirmizî, İlim, 19)

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

İnsan için uğruna yorulmaya, sıkıntı çekmeye değer en hayırlı gaye, bilgidir. Bilgi yoluna adanmak, bilgi uğruna ortaya konulan iradî bir tavra işaret etmekte olup, gönüllü girilen bu yolda, gerekirse pek çok dünyevî zevk ve menfaatten mahrum kalmayı, çile ve zorluklara göğüs germeyi gerektirmektedir. Bu bağlamda, sadece dinî bilgiye ulaştırılan değil, insanlığa faydalı olan her türlü bilgi ve yönetime götüren yol kıymetlidir. Esasen insan bilmekle yücelir. Yaratıldığında Hz. Âdem'e meleklerin secdesi, onun bilgisinden dolayı olduğu gibi, dünyada da meleklerin insana tazim ve saygısı aynı sebepten ötürü devam etmektedir. "İlim" sıfatının tecellisi ile ortaya çıkan varlıklar bilgiye, bilene karşı şükran duyguları beslerler. Bilme niteliği insanla var olduğu için, bütün varlıklar, ona olan şükran duygularını onun bağışlanması için dua ederek dışa vururlar. Âlim bilgisi ile çevresini aydınlatır. Âbid de ibadetiyle ışık verir. Ancak âlimin âbide üstünlüğü, aydınlatma bakımından ayın diğer yıldızlara üstünlüğü gibidir. Zira bilginin, bireyin sınırlarını aşan ve etrafını aydınlatan bir ışığı vardır.

Melekler, kötülüğe karşı çıkma ve iyiliği egemen kılma mücadelesi olan Bedir Savaşı'nda inananlara destek oldukları gibi, ilme talip olana, kendisini bilgi arayışına adayana da yardım eder ve kanat gererler. Zira bilgi peşinde koşmak da Allah yolunda bir mücadeledir. Allah Resûlü "*İlim için yola koyulan kimse, dönünceye kadar Allah yolundadır.*" sözüyle buna işaret etmiştir. İlim, Allah yoluna çağırان, fertlerin iç dünyasını ve toplumu kötülüklerden arındıran, fitrata uygun olanı salık veren peygamberlerin mirasıdır. Bilgi onlardan tevarüs edilen bir

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

zenginliktir. Peygamberlerin mirasına talip olanlar, onların yakınları gibidir. Çünkü miras yakınlara bırakılır. Bu durum aynı zamanda bilginin aktarılabilir olduğuna bir işarettir. İnsanı doyuracak, kandırarak ve mutlu edecek yegâne vasıta bilgidir. Peygamberimizin bu sözü, insanın bilgi sahibi olmasının hem kendisi hem de diğer bütün varlıklar için ne kadar kıymetli olduğunu vurgulamaktadır. **(Hadislerle İslam)**

Muhterem Müslümanlar!

حَدَّثَنَا الْحُمَيْدِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ قَالَ حَدَّثَنِي إِسْمَاعِيلُ بْنُ أَبِي خَالِدٍ عَلَى غَيْرِ مَا حَدَّثَنَا الزُّهْرِيُّ قَالَ سَمِعْتُ قَيْسَ بْنَ أَبِي حَازِمٍ قَالَ سَمِعْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَسَلِطَ عَلَيْهِ هَلَكَتِهِ فِي الْحَقِّ ، وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْحِكْمَةَ ، فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيَعْلَمُهَا . »

Abdullah b. Mes"ûd"un rivayet ettiği şu hadisinde de Peygamberimiz, ilim öğrenme ve onu başkalarına öğretme işinin, kişiye nasıl üstünlük kazandırdığını vurgulamaktadır: *“Ancak iki kişiye gıpta edilir: Onlardan biri, Allah"ın kendisine mal verdiği ve Hak yolunda o malı harcamasına imkân tanınan kişi, diğeri de Allah"ın kendisine hikmet verdiği ve onunla hüküm veren ve onu başkalarına öğreten kişidir.*

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

İliminde çeşitleri vardır. Değerli kardeşlerim.

Cenâb-ı Hak âyet-i kerîmede şöyle buyurmuştur:

وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

“(Rasûlüm) de ki: Rabbim, ilmimi artır!..” (Tâhâ, 114)

Faydalı ilmin artması için duâ ve gayret eden Fahr-i Kâinât Efendimiz, faydasız ilimden ise Allâh’a sığınıyordu.

Peygamber Efendimiz (sas) şöyle duası şöyleydi: “Allah'ım! Fayda vermeyen ilimden, huşu duymayan kalpten, kabul olunmayan duadan, doymayan nefisten sana sığınırım.” (Müslim, Zikir, 73)

Faydasız işlerle ve ilime uğraşanları tasvir eder Âyet-i kerîme **عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ** “Çalışmış, fakat boşuna yorulmuştur.” (el-Ğâşiye, 3)

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

Öte yandan **gerçek tahsil**, ilmi zihne depolamak değildir. Mühim olan, ilmin gerektirdiği olgunlukta bir şahsiyet ve karakter sergileyebilmektir. Aksi hâlde davranışlara istikâmet vermeyen bir ilim, kuru bir hamallık ve faydasız bir yorgunluktan başka bir şey değildir.

Âyet-i kerîmede şöyle buyrulur:

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

“Tevrat’la yükümlü tutulup da onunla amel etmeyenlerin durumu, ciltlerce kitap taşıyan merkebin durumu gibidir...” (el-Cuma, 5)

Şeyh Sâdî Hazretleri şöyle der: *“Üzerine birkaç kitap yüklenmeyle, merkep âlim olur mu? O beyinsiz, sırtındakinin odun mu, yoksa kitap mı olduğunu bile fark edemez.”*

Bu sebeple yine şöyle nasihat eder: *“Ne kadar okursan oku, ne kadar bilgi ediniyorsan edin, bilgine yakışır şekilde davranmazsan (yani takvâ hayatın yoksa) câhilsin demektir.”*

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED’İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

Faydasız ilmi Őu hikaye ne güzel anlatır değil mi? Sultan IV. Murad Han'ın huzuruna bir adam getirdiler. Adam, bir dikiŐ iğnesini yere dikeyor, iki adım uzaktan başka bir iğneyi atarak öbürünün deliğinden geğiriyordu. PadiŐah, adamın hünerini orada gördükten sonra hemen adamlarına emir verdi: -Bu adama yüz altın verin, sonra da yüz değnek vurun! "Bu ceza da niye Sultanım?" Adam ŐaŐkına döndü. Yaptığı bu iŐi belki dünyada bir yapan bulunmazdı. Ancak Sultan niye böyle emir vermiŐti? Bu düŐünceler arasında sordu: -PadiŐahım, böyle bir hnerime karŐılık yüz altın ihsan buyurdunuz, bunu anladım ama, yüz değnek vurularak cezalandırılmamı anlayamadım? Sultan Murad Han biraz da celalli bir halde cevap verdi: -Yüz altın, kimsenin beceremeyeceği bir hüner gösterdiğin için, yüz değnek de zeknı, kabiliyetini ve zamanını böyle faidesiz bir işe harcadığın içindedir... Bre adam! Bu münferit bir baŐarıdır ve kimseye bir faydası yoktur. İnsanlığa faydalı bir iŐ üzerinde alıŐsaydın seni altınlarla dllendirdięim gibi sarayıma alır baŐ tacı ederdim, der.

İlim 3 Mertebedir . Birinci mertebedeki insan (elde ettiği birazcık malmt kendine ml ederek) gurur ve kibire kapılır. İkinci mertebedeki insan (ilâhî kudret ve saltanat karşısında) hayrete düŐer. nc mertebedeki insan ise (Hakk'ın nihayetsiz ilminin farkına varır da kendisinin o sonsuz ilim içerisinde hiçbir Şey) bilmediğini idrk eder.”

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

İlmin ve İlim adamının bir izzeti vardır. Musul'da, medresede tatlı bir telaş vardı. Alman Kayseri II. Friedrich'in (1212-1250) felsefe, tıp ve matematik sahasında, cevaplandırılması için Avrupa'dan Eyyubî Sultanı Melik Kamil'e gönderdiği sorulardan, Biladu's-Şam alimlerinin çözemediği çok zor bir matematik sorusu, yanıtlanması için Musul valisi Melik Rahim Bedreddin Lu'lu eliyle dönemin en büyük alimi, medresesinde hem hıristiyanlara hem yahudîlere kendi dinlerinin teolojisini, hem de Şafii olmasına karşın Hanefîlere kendi mezheplerinin fikhını okutan Kemaleddin Musa b. Yunus'a daha önce ulaştırılmış; Friedrich'in elçisi de yanıtı almak üzere şehre giriş yapmıştı. Filozofça yaşadığı söylenen, dünyevî tamahı olmayan derviş meşrepli İbn Yunus oldukça sade giyinirdi. Ancak Kayser'in elçisinin şehre yaklaştığını duyunca kendisi için özel, gösterişli bir elbise hazırlattı. Elçi'nin medreseye yaklaştığı haber verilince ileri gelen hocalar ile öğrencileri karşılamak için gönderdi. Bir süre sonra elçiyle beraber geri dönen hocalar ve öğrenciler gördükleri manzara karşısında şaşırıp kaldılar: Hocaları İbn Yunus, Anadolu ipeğinden dokunmuş çok değerli bir halı'nın üzerinde, tahtvarî bir yerde oturuyor, etrafında yöneticiler ve hizmetçiler saf olmuş duruyordu. Elçi içeri girdi; İbn Yunus yanıtı içeren kağıdı kendisine uzattı; teşekkür eden elçi geldiği gibi medreseden ayrılıp Valilik merkezine geçti. Resmî heyet medreseyi terkeder etmez İbn Yunus üzerindeki çıkarttı ve tahtvarî yeri kaldırttı. Hocalarını hiç bu şekilde görmeyen öğrencilerinden birisi, Necmeddin Ömer Giridî: "Hocam! Bu bir saat boyunca gördüğümüz ihtişam ve görkemin manası nedir?" diye sorunca, İbn Yunus bir tek kelimeyle cevap verdi: "İlim'dir".

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

Fâtih bir gün vezîri Mahmut Paşa'yı yanına alıp hocası Akşemseddin'i ziyarete gitmişti. Yaşlı Şeyh, Pâdişah içeri girdiği halde yerinden kalkmamıştı. Bundan bir süre sonra da Akşemseddin, Pâdişâh'ın huzuruna gitti. Pâdişâh'ın yanında Mahmut Paşa da bulunuyordu. Hocası huzuruna girince, Fâtih hemen ayağa kalkarak ona yer gösterdi. Bu iki olay Mahmut Paşa'nın garibine gitmişti. Özür dileyerek sordu: -"Hünkârım, hocanız geldiğinde siz ayağa kalktınız. Hâlbuki siz onun yanına gittiğinizde o ayağa kalkmaz... Sebebi ne ola?" Fâtih şöyle cevap verdi: -"Hocam Akşemseddin'e saygı göstermemek elimde değil... O yanıma geldiğinde gayri ihtiyârî beni bir heyecan kaplar ve farkında olmadan kendimi ayakta bulurum. O ise, ilmin izzetini korumak için bana ayağa kalkmaz". Gerçekten de Akşemseddin'in Fâtih'e ayağa kalkmaması ilmin izzetinden, hocalık hakkından geliyordu. Fâtih'in Akşemseddin'e ayağa kalkması ise, hocasına ve ilme olan saygısından doğuyordu. Yapılan her iki hareket de yerinde ve doğru idi.

Kıymetli Kardeşlerim!

Bugün oldukça zor dönemler yaşayan İslam dünyası, bilgiyi ihmal etmenin ve cehalete razı olmanın bedelini hepimizin yüreğini sızlatan acılar yaşayarak ödemektedir. Bu alandaki geç kalmışlığımızı sonlandırmak, huzurlu ve güvenli bir gelecek inşa etmek ancak bilgiye sahip olmakla mümkündür.

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

Bilgi öyle bir güçtür ki, ona sahip olan iyi niyetliyse insanlığın önünde şifa kapıları açarken, kötü niyetliyse milyonları yok eden öldürücü bir teknolojiye dönüşebilir. O halde, Müslümanlar olarak bize düşen vazife, ilmin değerini bilmek ve bilginin iyilik üretmesi için “ilim ahlakını” çağımıza anlatmaktır. İmanımızın ve tarihimizin bize yüklediği sorumluluğu idrak etmeli, okuyan, tefekkür eden, araştıran, öğrenmek için sahih kaynaklara müracaat eden bir toplum olmalıyız. İsraf edilecek bir saniyemizin bile olmadığını görerek, yarınlarımızı maddi ve manevi her türlü yıkımdan korumak için bilgiye sarılmalıyız. Gözümüzün nuru yavrularımızı medeniyetimizin öncüleri ile tanıştırmalı, modern ilimlerin ve teknolojik buluşların temelini asırlar önce Müslüman ilim insanlarının attığını onlara öğretmeliyiz. Bilgi ve tecrübelerini, akıl ve emeklerini insanlığın hayrına kullanan bu öncü şahsiyetleri gençlerimize model olarak sunmalıyız. **(2019-Hutbe)**

Önümüzdeki pazartesi günü yeni bir eğitim öğretim yılı başlıyor. Milyonlarca çocuğumuz ilim ve irfan yuvası okullarımızla buluşacak. Yavrularımızın milli ve manevi değerlere bağlı, milletine ve insanlığa faydalı nesiller olarak yetişmesi, hepimizin ortak görevidir. Öyleyse İslam'ın emrettiği ilim ufkuyla göz aydınlığı yavrularımızı, akli, duygusu ve ameli birbiriyle dengeli olan bir mümin olarak yetiştirelim. Çocuklarımızı eğitirken başlıca yöntemimiz, 'Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütlerle davet et.' ayeti kerimesi olsun. En temel gayemiz ise, 'Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.' buyuran Sevgili

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

Peygamberimizin güzel ahlakıyla çocuklarımızı ahlaklandırmak olsun. Önümüzdeki Pazartesi günü aynı zamanda Diyanet İşleri Başkanlığımıza bağlı 4-6 yaş grubu Kur'an kurslarımız, eğitim-öğretime başlıyor. Bu sene, 16 Eylül'de başlayacak olan 7-10 yaş grubu, ihtiyaç odaklı ve uzaktan eğitim kurslarımıza da kayıtlarımız devam etmektedir. Çocuklarımızı, gençlerimizi, kadın erkek her yaştan insanımızı Kur'an kurslarımıza ve camilerimize bekliyoruz. Konuyla ilgili detaylı bilgiyi il ve ilçe müftülüklerimizden alabilirsiniz. Bu vesileyle yeni eğitim-öğretim döneminin öğrencilerimize, öğretmenlerimize, Kur'an kursu öğreticilerimize, ailelerimize ve aziz milletimize hayırlı olmasını Yüce Rabbimden niyaz ediyorum. Hutbemi, Peygamber Efendimiz (s.a.s)'in şu duasıyla bitiriyorum: "Allah'ım! Bana öğrettiklerinle beni faydalandır. Fayda verecek ilmi bana öğret ve ilmimi artır."

DUAMIZ!

"Allah'ım! bize öğrettiğin ilim ile faydalandır, bize fayda verecek ilmi öğret ve bizim ilmimizi artır. Her hâl üzere Allah'a hamd olsun. Cehennem ehlinin halinden Allah'a sığınırız."

Allah'ım! Fayda vermeyen ilimden, huşu duymayan kalpten, kabul olunmayan duadan, doymayan nefisten sana sığınırız."

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

Bizlere hayırlı ilimler bahşet, öğrendiği ilmi yaşayanlardan eyle, ilmi bize en hayırlı yoldaş ve refik eyle.

Okula başlayacak çocuklarımıza ilim yolunda hayırla ilerlemeyi nasip eyle, başarılarını daim eyle, dinine, memleketine ve ailesine birer hayırlı evlat olmayı nasip eyle, onları bizlerin kapanmayacak olan sadaka-ı cariyelerinden eyle.

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr

*** ÖNEMLİ NOT ***

**DUA VE SAYFALARIMIZI TAKİP ETMENİZ BİZE EN
BÜYÜK DESTEĞİNİZDİR.**

<https://whatsapp.com/channel/0029VaHNvRW0G0XoDJ31FT2j>

<https://t.me/ensonvaaz>

[_Ensonvaaz](#)

www.ensonvaaz.com.tr

Derleyen : Talip SAÇMAÖZÜ

ÜMMETİ MUHAMMED'İN (SAV) YİTİK MALI; İLİM | www.ensonvaaz.com.tr